

En el record de Francesc Ferrer i Gironès, catalanista i amic de Begur

El passat onze de setembre, Diada Nacional de Catalunya, Francesc Ferrer i Gironès pronunciava a Begur la conferència "Catalunya i la llibertat". Com sempre, en Francesc va emocionar el públic amb un discurs vehement, però sòlidament construït a base d'argumentacions ben documentades. Ferrer era un catalanista coherent i un gran comunicador. No és d'estranyar, doncs, que tot Girona conegués en Ferrer, però el coneixia, a més, personalment. I el que és més remarcable en Francesc coneixia, també, gairebé, tots els gironins. I sabeu per què? Doncs, senzillament perquè en Francesc era una persona que exercia, entre d'altres coses, de polític, hi ho feia sense trampes ni cartró. Era autèntic. Els seus postulats podien agradar més o menys, però, i aquí és on es magnifica el personatge, en Francesc era honest i responsable.

No ho dubteu, ho se amb tota certesa: en Francesc Ferrer estimava Begur. És més, com tots els begurencs saben, des de fa setze anys, la commemoració de la Diada Nacional de Catalunya, a més del vessant lúdic, fa atenció especial a l'activitat cultural i, en conseqüència, organitza una conferència. En les setze edicions només ha repetit un ponent: en Francesc Ferrer i Gironès. Efectivament, a banda de l'any passat, va fer la conferència de la Diada, a Begur, l'any 1993.

A mitja tarda del proppassat divendres dia 17 de febrer, una trucada telefònica m'anunciava la fatal notícia: feia unes hores que en Francesc era mort.

11 de setembre de 1993,
Ferrer pronuncia la
conferència a Begur
Foto: Carreras

Tothom coneixia la seva malaltia, i tots havíem admirat –i ens havíem commogut– per la seva serenor i dignitat davant el greu problema.

Com a historiador amb en Francesc havíem parlat de molts temes. Em permeto, ara, des d'aquest vessant, reproduir l'article que vaig publicar l'endemà de la seva mort, a El Punt.

L'historiador compromès

La faceta de Francesc Ferrer com a historiador no passarà desapercibuda. Les seves notables aportacions al camp de la història de Catalunya, i sobretot de Girona, han esdevingut referències ineludibles pel conjunt de la historiografia del nostre país. Ferrer, però, ha estat un historiador atípic, ja que sense pertànyer a l'àmbit dels historiadors professionals, va demostrar al llarg de la seva trajectòria com a investigador, disposar d'un ampli ventall metodològic, que li permetia un domini inqüestionable de l'ofici.

La seva dilatada carrera política el portà durant molts anys a Madrid. Allà la inquietud per la història de Ferrer es manifestà en les seves constants visites als arxius madrilenys. Coneixia a la perfecció els fons contemporanis de l'Archivo Histórico Nacional i era un assidu usuari dels fons de l'Arxiu del Congrés dels Diputats. Allà, a Madrid, precisament, es va covar una obra cabdal de Francesc Ferrer: *L'economia del set-cents a les comarques gironines*, editat per la Cambra de Comerç de Girona l'any 1989.

La bibliografia de Francesc Ferrer i Gironès és molt extensa, i denota la necessitat del personatge per conèixer i difondre la història del país. És cert, que sempre va mantenir una fixació per denunciar les restriccions imposades a l'idioma català i la seva estratègia se sustentà a partir de sòlides argumentacions documentals. Només cal consultar el seu llibre *La persecució política de la llengua catalana*, tot un manifest a favor del català, i una demostració de rigor i ofici historiogràfic.

Els historiadors gironins tenim un deute impagable amb Francesc Ferrer. Es va atrevir a endinsar-se en temes tan poc coneguts com la història del moviment obrer. El seu treball *Els moviments socials a les comarques gironines*, publicat el 1998,